

LIST IZLAZI TJEDNO. — GODIŠNJA PRETPLATA
30.— DIN. — ZA INOZEMSTVO 60.— DIN.
OGLASI PO NAROČITOJ TARIFI.

GODINA IX. BROJ 32.
Šibenik, 7. kolovoza 1938.

ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: ŠIBENIK pp. 17.
RUKOPISE SE NE VRAĆAJU. —

Sloboda

Veliki smo, jer smo razumni i slobodni. Dano nam je, što nije dano nijednom drugom biću na zemlji: htjeti, željeti i ljubiti, ali isto tako i: ne htjeti, ne željeti i mrziti. I u tome je naša slobodna volja!

Slobodni smo, ali nismo neograničeno slobodni. Našoj slobodi su postavljene međe, preko kojih razumno biće ne smije prekoračiti; prekoračiti ih, škodi samome sebi i društvu u kojemu živi.

Protiv slobodi se dvostruko griješi: previše joj popuštajući i previše je ograničujući. Sustav koji zagovara slobodu bez ikakvih ograda - naziva se liberalizam, a onaj koji ju okiva u ropske okove jest apsolutizam. Tako imamo liberalnih obitelji, škola i društava, ali ih, nasuprot, ima i apsolutističkih.

Za dijete se kaže da je naivno i nevino. Pa ipak, nema tako naivne i nedužne djece, koja u sebi ne nose zle sklonosti, nagnuće na zlo: na mržnju, osvetu, prkos, laž, krađu i nisku tjelesnost. Zato roditelji naopako rade, ako djeci puštaju sve na volju. Takvi su slični vrtlaru koji nikad ne uspravlja mlada stabalca, niti ih privezuje uz čvrste kolce. Naravno, da se takva djeca duhovno zgrbave i zakrčljave.

Dok se takav roditeljski liberalizam mora osuditi, ne smije se za pravilan uzgoj preporučiti ni strogi apsolutizam: da se dijete ne smije slobodno igrati, naskakati i napjevati; da ne smije malo glasnije zaviknuti i nasmijati se. Takva pretjerana strogost ugušila bi u djetetu ono što ga stvara djetetom, ugušila bi u njemu: bezbrižnost, dražest i zlatno veselje.

Postoji i problem škole, školskog uzgoja. O njemu se često zabrinuto piše i zovu se u pomoć svi pedagoški stručnjaci, da ga što pravilnije riješe, ne bi li jednom iz naših školskih zgrada izlazili u život izgrađeni ljudi, a ne mekušci ili prkosni rušitelji svakoga društvenog poretka.

Ali i taj školski problem može se pravilno riješiti samo onda, ako se bude pravilno gledalo i na problem slobode. Neki su uzgojitelji i liberalci. Svojim ponašanje, a i svojim riječima uče: Radite, što hoćete. Mladi ste, pa uživajte slobodu! Čitajte, što hoćete, pišite, kako mislite i idite, kamo hoćete. - Drugi su, opet, mrki i ukočeni kao zavrnuti paragraf na početku školskih knjiga ili kao onaj Srđa Zlopogleda, o kojem moraju učiti napamet duge stihove.

Za slobodu — u Bogu!

Zlatni dar Neba

Sloboda je dar, što sam Bog nam ga dao, kaže naš pjesnik. Mi bismo rekli da je to najveći dar. Razum nas diže nad sva ostala stvorenja, ali, uskratiti čovjeku slobodu, znači lišiti ga dostojanstva na koje je podignut.

Ne samo čovjek nego i nijema živina voli slobodu. Slavulju je puno milije biti u svom lugu, nego i u najljepšoj krletci, uza sve to da mu u krletku nose i jelo i pilo, a van krletke mora umorno kružiti za dnevnom potrebom svoga maloga tijela.

O nijednom dobru ljudi ne govore tako često kao o slobodi. To je predmet govora i u selu i u gradu. O slobodi su daci po školama ispislali čitave snopove zadataka. Zboruju ljudi na otvorenu i zatvorenu, i naglasuje se sloboda u jednom, drugom i svim pitanjima. Sloboda, to je riječ puna miline, pa nikakvo čudo da je svakomu draga i da je svak rado ima.

Neka niko ne misli da i robovima nije draga sloboda. Robovi o njoj ne smiju govoriti, jer su prilike takve, ali oni u svojim grudima nose mekane osjećaje za slobodu koja svakoga osvaja. Prilike bile ne znam kako teške i čovječjem dostojanstvu tuđe, robovanje trajalo ne znam koliko desetljeća i stoljeća, nikada čovjek ne će, niti može, prestati misliti o slobodi, nikada niko u njemu ne će uspjeti ubiti željkovanja za slobodom, zlatnim darom Neba.

Gospodin Isus sišao je na zemlju u tvrdom i okrutnom vremenu robovanja. Ropstvo je bilo staroga datuma. Ali nije trebalo dugih i velikih pouka o slobodi. Krist Gospodin je samo povišenim glasom uskliknuo: svi ljudi su sinovi slobode, nema viših i nižih, svi smo jedno po Bogu Ocu našem

koji je na Nebu. - Zaludu sva krvava progonstva i mrcvarenja. Nema snage koja bi mogla ustavljati goleme povorke onih koji kroče k stazi Kriza.

Posve jasno, činjenice iz prošlosti govore, mlado kršćanstvo bi moralo po stotine puta slomiti vrat, da nije tu više snage, snage odozgora. Viša snaga, ne ljudska, uzdrži i danas onu ustanovu koju je Krist sazidao na svom prvaku apostolu Petru, snaga milosti, koja se kroz sakramente razlijeva na ljudski rod. To je ona tajna, čovjeku koji je prekinuo s Bogom, nikako prihvatljiva, ali tajna, koju činjenice potvrđuju i za nju glasno svjedoče. Ali, kao drugo, treba otvoreno naglasiti, sve što je kršćanstvo učinilo i postiglo, sve je vođeno onom vrhovnom misli naše - slobode u Bogu.

Kršćani su sinovi slobode, slobode koju nam je Bog dao. Kršćani su uvijek cijenili taj dar, uvijek spremni i živote polagati za veličinu te visoke misli i onoga najvećega što podiže čovjeka. Vjera govori o slobodi, vjera propovijeda slobodu, vjera sve gradi na slobodi, pa pravi sljedbenik kršćanske vjere i ne može biti nego otvoreni ispo-vjednik slobode, Božjega dara. Mi smo sinovi slobode, to je Pavao apostol klicao i vikao. Robovi nismo niti ćemo biti. Rodeni smo za slobodu koju nam je Bog dao, mi smo slobodni sinovi velike obitelji Božje.

Sloboda je veliki dar, i najljepši dar, ali zato i dar kojim se čovjek mora znati služiti da ne sklizne sa staze koju pokazuje prst Božji. Kako uskladiti svoj slobodan život s Promislom Božjim; kako i misliti i želiti i djelovati slobodno, a da uvijek ostajemo s

Bogom uz Boga i za Boga, znači pravo odgovoriti na poziv svoj. - A to je teško, odnosno može biti teško. A, ako čovjeku nije poznat odgovor prvoga pitanja u katekizmu, t. j. da smo na svijetu zato da Boga spoznamo, ljubimo, služimo i tako u nebo dodemo, onda je posve razumljivo da ne će znati stvoriti sklad: biti Božji službenik - a slobodan.

Francuska je otrag 14 desetljeća digla zastavu slobode. To nije ništa posebna i ljudima neznačajna. Ali je ta sloboda donijela sobom strahovita zla koja su došla na vršak u kapitalističkom sistemu koji danas mori i guši. To je opet uzrokom druge krajnosti koja briše slobodu (kad ko dobije sunčanicu, onda puca u sunce!). Ipak je put u zlatnoj sredini - kršćanskoj.

Načeto je ovo prilikom »socijalnoga tjedna« koji se drži u Francuskoj. Tamo će se učeno raspravljati o pitanju čovjekove slobode s obzirom na uređenje društva. Kad je u Francuskoj prsnula iskra koja je nanijela zlo, neka opet prsne druga koja će donijeti dobro.

O ovomu bi bilo dobro porazgovoriti se i u našem listu, naravno - sa što jednostavnijim iznašanjem.

Junior

Katoličke pobjede

SLAVLJE KATOLIČKE OMLADINE U LITVI

Prošlih dana je ulicama Kaunasa, glavnoga grada male katoličke države Litve promarširalo preko 40 hiljada katoličkih seljačkih mladića i djevojaka u svojim lijepim narodnim nošnjama, da pokažu svoju odanost Crkvi i Papi. Geslo je njihove organizacije »Dievui ir tevinei« (Za Boga i domovinu).

Veoma privlačivo je bilo vidjeti te mlade seljake i seljakinje, kako pobožno slušaju sv. Misu pod vedrim nebom i kako se nato pričesčuju u

čuju društveno sianje, u kojemu ljudi nisu ljudi, nego robovi. Pod takvim stanjem ljudi gube svoje ljudsko dostojanstvo, jer ne smiju gojiti ni plemenite misli, ne smiju vršiti ni pravedna djela!

Jedni su robovi, dok drugi boluju od prevelike slobode! Za njih je sloboda tako široka, da mogu zlo misliti, lažno govoriti i naopako raditi; da mogu klevečati, varati, krasti ispred očiju, pa i ubijati bez nadzora i kazne.

Kad sve promislimo, teško je reći koji teže griješe: da li oni koji slobodu skužuju i zatvaraju je u mali, uski podzemni rov, ili oni koji u ime velike slobode ruše sve ograde, sve brane i jazove. Jedno je sigurno: i jedni i drugi su veliki griješnici, veliki neprijatelji ljudskoga društva!

Razumije se, da i jedni i drugi griješe. A gdje se griješi, tu ne može biti harmonije, reda, ni pravilne duhovne izgladenosti.

Ko će reći, da naše društvo nije bolesno! Ne boluje samo pojedini narod, nego kao da se razbolio čitav svijet, svih pet kontinenata zemlje. Da je to kakva kužna bolest, još bi se liječnici nekako snašli i spriječili daljnju zarazu. Ali ovako, teško je doći na kraj.

No, kad sve uočimo, nije tako ni teško. Pitajmo se samo: Od čega bolujemo! Jedni će morati odgovoriti: Bole nas žuljevi i rane od teških gvozdenih okova, među koje nam sapeše ruke i noge; a drugi će morati priznati: Bolujemo od prevelike slobode!

Apsolutizam, despotizam, tiranija - to su riječi, s kojima novinari ozna-

U Francuskoj se uobičajilo držanje godišnjih »Socijalnih tjedana,« na kojima se raspravljaju i, po mogućnosti, riješavaju teški savremeni socijalni problemi. Ove godine će se prirediti takav »Trideseti socijalni tjedan,« a na njemu će se raspravljati o »Slobodi u socijalnom životu«.

Za ovu priliku je kardinal Paccelli uputio predsjedniku tjedna poduže pismo, u kojemu načelno, kao viši predstavnik Crkve, razlaže pojam i ulogu slobode. I mi ćemo završiti jednim značajnim odlomkom iz tog pisma:

»Čovjeku, koji je gospodar svojih čina, dano je da čini dobro, a ne zlo; da promiče, a ne da prezire ono što nam svjetuje pamet; da radi na stvaranju poretka, a ne nereda; da od Boga zasluži nagradu a ne kaznu.«

lg.

velikom parku, u hladu stoljetnih lipa i hrastova u prisustvu ministra rata, mnogih odličnika i bezbrojne mase naroda.

Otkako je na čelo vlade došao vojni svećenik Mironas, veoma sposoban čovjek, komu je uspelo sretno ukloniti opasan sukob s Poljskom, svi su izgledi da će Litva, poput Irske, postati skroz naskroz Kristova država i kula protiv presizanja bezbožnog sovjetskog komunizma.

MINISTAR PREDSEDNIK MOLITVOM OTVORIO SVOJ PRVI GOVOR U PARLAMENTU

Madžarski ministar predsjednik dr Imredy otvorio je svoj prvi govor u parlamentu molitvom Svemogućem Bogu za duh mudrosti, kako bi madžarski narod mogao svoje ideale postići duhovnim oružjem. Kasnije je u svom govoru naglasio, kako nije samo kod pojedinaca, nego i kod čitavih naroda preči duh od tijela te tjelesnih interesa i pitanja.

KRIŽEVI ZA VOJARNE

Nadbiskup u Aquili u Španjolskoj blagoslovio je tri stotine umjetnički izrađenih i od žena Katoličke Akcije poklonjenih raspela, koje je potom vojni svećenik, u pratnji vojnika, raznio po svim vojničkim ustanovama grada.

200 HILJADA MUŽEVA U PROCESIJU

U New-Yorku u procesiji, koju je priredilo vrlo razgranjeno društvo »Svetog Imena Isusova«, učestvovalo je 200 hiljada muževa.

PORAST KATOLIKA U JAPANU

Godine 1937. porastao je broj katolika u Japanu na 111 hiljada 870. Te je godine bilo 1736 krštenja odraslih i 3217 krštenja djece. Sada Japan ima jednu nadbiskupiju, 5 biskupija, 2 apostolska vikarijata, 6 prefektura i 1 misiju »sui juris«. Nadbiskupija Tokio, biskupija Nagasak i prefektura Kagoshima povjerene su japanskom svećenstvu.

Na poluotoku Koreji, japanskom kolonijalnom posjedu, ima 143 hiljade 212 katolika, na Formozi 9.040, a na Karolini i Maršal otocju 20 hiljada 907 katolika.

NEOBIČNO SLAVLJE POD ZEMLJOM

Prošlih dana slavilo se u engleskom gradu Nottinham neobično slavlje. U prostorijama podzemne željeznice pred nekoliko godina sagradio je neki katolik kavanu. Pokraj kavane ostavio je jedan prostor, koji je namijenio za kapelicu. U toj kapelici morala bi se svaki dan služiti sv. Misa, da bi joj

tako mogli prisustvovati namještenici i radnici, koji se rano ujutro moraju voziti na posao. Taj njegov nacrt sada se ispunio. Uprava željeznice primila je kapelicu i obvezala se, da će prostorije služiti samo za sv. Misu. Tamošnji biskup prvi je služio u toj kapelici sv. Misu i tom prilikom bilo je vrlo svečano.

VELIKI NAPREDAK EUHARISTIJSKO-LITURGIJSKOG POKRETA U NJEMAČKOJ

Euharistijsko-liturgijski pokret u Njemačkoj jako napreduje. Godine 1931. u Njemačkoj je podijeljeno 243 milijuna 900 hiljada sv. pričesti, a g. 1935. više od 303 milijuna 700 hiljada, dakle skoro za 60 milijuna više. G. 1935. otpada tako na jednoga katolika poprečno 13.96 sv. pričesti godišnje, prema 11.74 u g. 1931.

ZIVOT S CRKVOM

Crkveni kalendar

Nedjelja, 7. VIII.: *Deveta nedjelja po Duhovima*. — Sv. Kajetan, ispovjedalac. Rođio se g. 1480. u gradu Vincenci. Svršivši nauke pode u svećenički stalež. Osnovao je redovničku zadrugu. Članovi te zadruge dobiše ime Teatinci. Umro je na današnji dan g. 1547.

Ponedjeljak, 8. VIII.: Sv. Cirijak dakon, te *Largo i Smaragdo* — mučenici. Podnijeli su mučeničku smrt za Krista za vrijeme cara Dioklecijana.

Utorak, 9. VIII.: Sv. Ivan Vianej, župnik arški. Zivio je u prošlom vijeku. Bio je čudovište svetosti i dobrote. Iako skromni župnik u jednoj maloj francuskoj župi, svratio je na se pozornost cijeloga kulturnog svijeta.

Srijeda, 10. VIII.: Sv. Lovro, dakon i mučenik. Zivio je u 3. vijeku kao dakon rimske crkve. Bio je dika i ponos cijeloga Rima. Bio je otac i skrbnik rimskih siromaha. Radi sv. vjere bi bačen na gvozdeni roštelj i kao riba ispečen.

Četvrtak, 11. VIII.: Sv. Suzana, djeвица i mučenica. Sin cara Maksimilijana zaljubi se u Suzanu. No djeвица Suzana radije htjede podnijeti najgrozniju smrt, nego izgubiti svoje djevičanstvo.

Petak, 12. VIII.: Sv. Klara, djeвица. Slušajući korizmene propovijedi velikog sv. Frane, odreče se svijeta i povuče u asiški samostan, gdje je u najvećoj pokori proživjela ostale dane svoga zemaljskog života.

Subota, 13. VIII.: Sv. Hipolit i sv. Kasijan, mučenici. Sv. Kasijan bi privezan o mramorni stup te od naukane djece dotučen.

DEVETA NEDJELJA PO DUHOVIMA

CITANJE POSLANICE bl. Pavla Apostola Korinćanima (I 10, 6—13). — Braćo! Ne želimo zlo kao što su oni (naši oci) željeli. Niti budite idolopoklonci kao neki od

telo bio je mrtav. Četiri dana zatim, 17. srpnja već je iz Maroka navješten ustanak.

I rat je počeo, krvav, okrutan rat. Rat za pravo i slobodu, za poklik: »Svoj na svoje! — Španjolska Španjolcima!« Franco je odmah imao situaciju u svojim rukama, jer se sav zdraviji elemenat naroda i vojske digao kao jedan da se bori protiv ugnjetavača, tudinaca i bezakonite vlade. Moralna je pobjeda već tada bila u njegovim rukama. On je stalno i čvrsto išao naprijed osvajajući komad po komad i svladavajući sve zapreke, koje je dobra majčica Rusija stavljala.

Tko ne vidi danas, iza slomljene terujske fronte, nakon prodora na more i prekida veze između Barcelone i Valencije, kad je jedva 13 provincija još u rukama komunista, da je pobijedila pravda, narodnost, Španjolska.

No ne smijemo nikada zaboraviti, da su već dvije godine, što se krv na potoke lije; dvije godine, da se španjolski narod nalazi na krvavoj, mučeničkoj Golgoti.

Umorstva mirnih građana, palež crkava, progoni i mučenje, divljačko azijsko mučenje svećenika i redovnika, obeščašćenje grobova,

njih, kao što je pisano: sjede narod da jede i pije. I ustadoše da igraju. I ne griješimo bludno kao što su neki od njih griješili, i pade ih u jedan dan dvadeset i tri tisuće. Ne iskušavajmo Krista kao što su neki od njih iskušavali, pa od zmija pogiboše. Niti mrmrlajte kao što su neki od njih mrmrljali, i izgioboše od porazitelja. A ovo se sve u slici događalo njima, a napisano je za opomenu nama koji živimo u posljednja vremena. Ko dakle misli, da stoji, neka se čuva da ne padne. Da vas ne snade drugo iskušenje osim čovječjega, a Bog je vjeran te neće dopustiti da budete iskušani većma nego što možete; nego će učiniti iskušenju i kraj, da možete podnijeti.

† SLIJEDI SV. EVANDELJE po Luki (19, 41—47). — U ono vrijeme kad se Isus približavaše Jeruzalemu gledajući grad, zaplaka nad njim govoreći: Kad bi i ti znao, i to u ovaj dan tvoj, što je za mir tvoj, ali sad je sakriveno od očiju tvojih! Jer će doći dan na tebe, i okružit će te neprijatelji tvoji opkopom, i opkolit će te i prisnut će te odasvud, i oborit će na zemlju tebe i sinove tvoje koji su u tebi, i neće ostaviti u tebi kamena na kamenu, zato što nijesi upoznao vrijeme pohoda svoga. I ušavši u hram stade izgoniti one što u njemu prodavahu i kupovahu, govoreći im: Pisano je: Kuća je moja kuća molitve, a vi načiniste od nje špilju razbojniku. I učiše svaki dan u hramu.

OČISTIMO HRAM DUŠE

Danas sv. Misa sadrži jedno upozorenje. Psalm Početne pjesme e opisuje kršćanski život, koji je, i nakon mističkog obraćenja za Uskrs, borba, koja će, kako se nadamo, završiti s pobjedom.

Mi smo koji put kao nerazborita djeca. Često pitamo one stvari, koje nam mogu biti zlokbne. Zato Crkva hoće da molimo, kako bismo isprosili tu milost, da pitamo samo ono, što je po volji Bogu.

Crkva nas sjeća, da krštenje i Euharistija nijesu dostatni, da nam osiguraju vječno spasenje. Isti sv. Pavao u Poslanici upravlja nam dvije riječi, koje nas moraju tješiti preko cijeloga tjedna: nikakve preuzetnosti, a ni malodušnosti i očajavanja. »Ko dakle misli da stoji, neka se čuva da ne padne. Da vas ne snade drugo iskušenje osim čovječjega, a Bog je vjeran te neće dopustiti da budete iskušani većma nego što možete; nego će učiniti iskušenju i kraj, da možete podnijeti.«

Jeruzalem

Evangelje nam prikazuje jedan potresni prizor, koji se zbilo prilikom Isusovog ulaska u Jeruzalem.

Jeruzalem je slika krštene duše, koja odbija milost. Koje upozorenje! Isus plače, Stvoritelj, Sudac plače nad grijehom i nevjer-nošću svoga stvorenja!

rušenje prosvjetnih ustanova, zator svega — eto to je, što se događa izvan fronte. To je legitimacija komunista i anarhista u španjolskom ratu. Vidite, kako se komunizam služi s dvije legitimacije. Jedna je propagande, koja je slatka, medena, puna edenskih raskoši, a druga je djela, koja se očitovala u boljševičkoj revoluciji i u iskrvavljenoj Španjolskoj, a ta je razorna, rušilačka, zvjerska, divljačka.

Katolička Crkva danas broji u Španjolskoj čitave hekatombe mučenika. Broj ubijenih svećenika penje se na tisuće. Pred koji mjesec donio je »Osservatore Romano« statistiku, po kojoj se zna za 237 žrtava redovnika Sv. Srca Marijina, 143 Braće kršćanske škole, 109 Marista, 104 Franjevca, 100 Isusovaca itd. Na kakve je sve barbarске muke stavljeno to mnoštvo mučenika, budućnost će nam otkriti.

Sudbina svih crkava u crvenoj Španjolskoj odlučena je, i one su skoro sve izgorjele kao baklje. Iz grobova su vadili redovnice i izlagali ih pred crkve. Tko bi uostalom mogao nabrojiti sva zločinstva i divljaštva, koja je španjolski narod u ove dvije godine na svojoj Golgoti podnio od komunista i anarhista.

Očistimo dakle hram svoje duše!

Pri Prikaznoj pjesmi duša pjeva drugi dio nedjeljnog psalma: izražava tako svoje utiske nad ozbiljnim upozorenjima, što ih je primila.

Prikazna molitva učina nas, kako ćemo shvatiti i cijeniti žrtvu sv. Mise: »Kadgod se slavi uspomena ove žrtve, izvršava se djelo našeg otkupljenja«. Plod pak svete Žrtve mora da bude čistoća i jedinstvo.

Najnovija knjiga o Svetoj Zemlji

U posljednje se doba kod nas Hrvata lijepo razvija književnost o Svetoj Zemlji. Uz predratne putopise iz onih svetih krajeva od dra Andrije Jagalića i Marinka Lackovića izašle su posljednjih godina putopisne knjige od dra Josipa Andrića, dra Ante Mesnera Šporčića, o. Petra Vlašića, a po raznim su časopisima pisali veće putopise dr Josip Rožman, dr Kamilo Dočkal, o. Marijan Jakovljević, dr fra Emil Orozović, Emerik Gašić, dr Đuro Kuntarić i drugi. Osm toga je od Ante Šimčića izašla knjiga »Hrvat obnovitelj Božjega groba«, od Krste Slošića »Jerusalemka slava jednog Hrvata«, a osobito se o Jeruzalemskom mučeniku bl. Nikoli Taveliću mnogo svuda pisalo.

Sad smo već dobili najnoviju knjigu pod naslovom »Hrvati u Svetoj Zemlji«, koja opisuje prošlogodišnje hrvatsko hodočašće na čelu s hrvatskim metropolitom drom Alojzajem Stepincom. Napisali su je dr Josip Rožman i dr Đuro Kuntarić. Ta knjiga ima posebno značenje među ostalim dosadašnjim putopisima iz Svete Zemlje, što je u njoj prvi put prikazano i sve ono, što mi Hrvati imademo u Svetoj Zemlji i što nas posebno veže s Isusovom domovinom. Nijedan od dosadašnjih putopisaca iz Svete Zemlje nije se na to obazirao (jedino nešto malo dr Andrić u svojoj knjizi). A ošad nijedan više ne će moći te hrvatske momente u Svetoj Zemlji mimoići. Trebat će ih dapače još nadopuniti.

Isticanje hrvatskih tekovina i zasluga u Kristovoj domovini glavna su odlika ove knjige. U tom je njeno posebno kulturno značenje. Osim toga u njoj je opisan postanak i posveta hrvatskog svetišta u Jeruzalemu, pa je to u tom pogledu povijesni dokument o tom značajnom događaju, kojim je prodičen hrvatski narod u Svetoj Zemlji. A kao najnovija knjiga ona nam prikazuje Svetu Zemlju onako, kakva je čna danas. To je ujedno prva knjiga, u kojoj je opisana nesamo Palestina, nego i Sirija i Egipat. Pa i tim, što je ta knjiga ukrašena s 30 originalnih slika, radi kojih je s prošlogodišnjim hodočašćem išao u Svetu Zemlju poseban fotografski stručnjak Ljudevit Griesbach, i što je veoma ukusno, gotovo luksuzno opremljena, ističe se mnogo njena estetska vrijednost.

Izašla je nakladom Hrvatskog Odbora za Svetu Zemlju (Zagreb, Trenkova ulica 1.), kod kojega se dobiva broširana po 20 Din, a uzvezana u platno po 30 Din. Neke bude ta doista vrijedna knjiga svima najtoplije preporučena.

Hoće li se svijet ovim novim primjerom opametiti? Hoće li već jednom uvidjeti, da komunistički sistem nosi sve klice čudoredne pokvarenosti i čovječanske propasti? Španjolska nas uči, da komunizam ruši: ličnost, savjest, obitelj, čovjeka, čudorede, vjeru, Boga. Španjolska nam je pokazala, da komunizam ne pozna drugih oltara osim: materije, kapitala, klasne borbe i zatora, rušeći sve, što je najplemenitije u jednom biću!

Opametimo se nesrećom drugoga, da nas ne zatekne ista sudbina, jer Golgote su narodne krvave, teške, grozne!

Španjolski narod proživljuje paklenske časove ispaštajući sto postotno svu svoju pospanost, dok je neprijatelj sijao kukulj u njegove redove, ali, jednom oslobođen, dugo će se sjećati strahota naših dana i budno paziti na svoje staze.

Neka nam ovaj dvogodišnji bratoubilački rat služi za primjer, a uz to ne zaboravimo prositi svemogućega Boga, da skratu dane ove strahovite kušnje i da dopusti da bratski katolički španjolski narod što prije side sa svoje strašne Golgote.

Fra Denis

Podlistak

Već dvije godine na Golgoti

U povijesti naroda ima paklениh časova. Sve strijele srdžbe, prokletstva i zala kao slap Niagare, kao gorska bujica, kao vulkan i vjehru sruše se na taj narod da ga zgriječe, smrve, unište.

U najviše slučajeva takve paklenske časove pribavlja sebi sam narod malo pomalo, ne brinući se dovoljno da na vrijeme iščupa sav korov, koji se sije u njegovim grudima.

Takve paklenske časove proživljuje već dvije godine iskrvavljena, izmrcvarena i slomljena Španjolska.

Sjećate se još onih filmskih događaja koji su se odigrali pred dvije godine u srpnju?

Calvo Sotelo, zastupnik pučke agrarne stranke i njezin moralni vođa, drž 10. srpnja 1936. snažan govor u Kortesima (narodnoj skupštini) dovikujući komunistima: »Ne! Vi nećete pobijediti!« — Komunistička zastupnica odgovara: »Ovaj čovjek posljednji put govori!« — Tri dana iza toga Calvo So-

Širom svijeta

SREDIŠNJI URED KAT. AKCIJE U VATICANU. Kod Svete Stolice nedavno je osnovan Središnji Ured Katoličke Akcije. Sv. Otac Papa, kojemu je Katolička Akcija, kako je On to više puta izjavio, jedinica oka njegova, htio je da tim još više unaprijedi Kat. Akciju i osigura joj što bolji i veći razvitak i napredak. Predsjednikom tog Ureda imenovao je novoimenovanoga kardinala Josipa Pizzardo, koji već dugo uživa povjerenje kao prvi suradnik Sv. Oca Pape Pija XI. u stvarima Katoličke Akcije.

OD TOPOVA ZVONO. U toranj utvrde Rovereto u Italiji bit će postavljeno novo ogromno zvono na uspomenu vojnika, palih u ratu, a bit će posvećeno žalosnoj Gospi. Zvono će biti saliveno od topova 16 država, koje su sudjelovale u ratu, i bit će teško 150 centi. — Lijepa je to misao. Do sada su zvona toplili i od njih pravili ubojito oružje. Bila bi sreća za čovječanstvo, kad bi se svi topovi, koji navještaju smrt, pretopili u zvona, koja navještaju život.

NIZOZEMSKI SUDOVI PROTIV BOGOLJUBNIH IZJAVA. Nizozemski sudovi počeli su da kažnjavaju tamnicom bogohulne izjave. Tako je sud u Haarlemu osudio na 2 mjeseca zatvora urednika lista slobodnih mislilaca radi hule protiv Boga.

OŠTRE MJERE PROTIV FRAMAZUNA. Buduć niju koristile polovične mjere protiv potajnog rada framazuna, poljska vlada zabranila je sve framazunske lože i zaplijenila njihov imetak, pa i u slučaju, gdje je taj imetak bio prenesen na privatna lica.

UVIDAJU ISPRAVNOST KATOLICIZMA. Oko 2000 svećenika anglikanske crkve uputilo je javno pismo svojim biskupima, u kojemu ih upozoruju na njihovo mlako držanje protiv rušitelja vjere, morala i crkvene discipline, te prijete, da će preći na katoličku vjeru, ako se to njihovo nemarno držanje ne promijeni. Njima imponira radikalni katolicizam, koji je i tu dosljedan.

AFERA S KANADSKIM PETORKAMA. Roditelji kanadskih petorki imali su parnicu s liječnikom, koji je htio djeci zabraniti pouku u katoličkoj vjeri, jer da to djecu tobože umara. Sud je dosudio pravo roditeljima, a zahtjev liječnika je odbiven, i ako je on uspio, da se za živih roditelja nametne za štitnika djece.

ZRAKOPLOVOM OKO SVIJETA. Američki bogataš, avijatičar Hughes, svojim zrakoplovom preletio je oko zemlje za 91 sat 8 minuta i 10 sekunda, što znači za nešto manje od 4 dana. Prosječna brzina bila mu je preko 300 km na sat.

JAPANSKO - SOVJETSKI SUKOB. 6 bataljona sovjetske pješadije napali su japanske položaje između Čang Ku Fenga i Sao Pinga. Sovjetski avioni bombardirali su glavni grad Koreje. Na mandžurskoj granici koncentrirano je pola milijuna japanskih i mandžurskih vojnika, a s ruske strane jedan milijun vojnika. Japanske čete ponovno su prešle rusku granicu i napale Čang Ku Feng te pri tome pretrpjele velike gubitke. Prema tome opći sukob na dalekom Istoku postaje sve više neizbježiv. Neki japanski vojni krugovi htjeli bi zahvatiti Vladivostok.

USPJELA PROTUFENZIVA ŠPANSKIH NACIONALISTA. Na fronti Ebra republičanske crvene snage pretrpjele su težak poraz. Nacionalisti su zauzeli više položaja. Svi pokušaji crvenih, da se priberu, ostali su bez uspjeha. Čini se, da je nacionalistička avijacija uspjela izolirati oko 30 hiljada crvenih vojnika, koji su prešli desnu obalu Ebra. Crveni, nakon ovoga poraza, pokušali su sada novu ofenzivu kod Teruela.

SVE TEŽE STANJE U PALESTINI. Položaj u Palestini je takav, da izaziva u najvećoj mjeri nezadovoljstvo. Engleska štampa je zbog toga vrlo zabrinuta.

SOLUNSKI SPORAZUM. 31. pr. mj. potpisan je u Solunu između država Balkanskog Sporazuma (Grčke, Turske, Rumunjske i Jugoslavije) i Bugarske sporazum o nenapadanju i o ukidanju vojnih ograničenja, koja su po neuillyskom i lausanneskom ugovoru vriedila za Bugarsku. Taj se čin u političkim krugovima ocjenjuje povoljno kao nova etapa u zbliženju Bugarske i njenih susjeda, etapa, koja konačni cilj — pristup Bugarske Balkanskom sporazumu — dovodi na dohvat skore mogućosti.

15 HILJADA TALIJANSKIH NASELJENIKA ZA LIBIJU. Talijansko ministarstvo kolonija izradilo je plan, prema kojemu će 28. X. t. g. odjednom biti preveženo u Libiju i tamo kolonizirano 15 hiljada talijanskih poljodjelaca. Toga dana krenut će iz Napulja 30 parobroda s kolonistima. Za ovu kolonizaciju sagrađeno je u pojedinim predjelima Libije, osobito duž obale, oko 3000 zgrada za seljačke obitelji.

Neka se bistril

Euharistijski kongres u Benkovcu i „Sudbina izdajice“

Ravni Kotari i kršna Bukovica, kao i cijela srednja i sjeverna Dalmatinska Hrvatska, stoje još uvijek pod veličajnim dojmom euharistijskoga kongresa, koji se držao 10. VII. t. g. u Benkovcu. Već su nastale i narodne pjesme o tom nevidenom euharistijskom slavju u ovim krajevima. A pjeva se također i o provokaterima i stanovitoj kulturi i rasi!!

Jugofašistički list »Obrana«, koji izlazi u Sibeniku, a urednik mu je dr Ante Mišura, apostata i rasfratrica, osvrnuo se na taj kongres u broju od 3. VIII. t. g. Izrugiva se narodu i svećenstvu, što su uz svoj katolicizam manifestirali i svoje hrvatsko uvjerenje. Veličajnu teoforičnu procesiju naziva »velikom povorkom«, a naše hrvatske narodne zastave naziva »plemenskim« (jugoterminologija!).

Za sve koje zanima

Žensko pitanje

Nagli razvoj gospodarskoga i društvenoga života doveo je i ženu u nove prilike i drukčiji način življenja. Čitamo u novinama, a i svjedoci smo činjenice, da se u novije doba osnivaju razna ženska društva sa zadaćom, da tobože oslobode modernu ženu od domaćega, obiteljskog i materinskog jarma.

To okupljanje žena nije ostalo samo na polju organizacije, već se pošlo i dalje. Sire se nazori, da ženu treba potpuno osloboditi od svih zastarjelih navika te je uvući u novi život, pun uživanja i sreće. Bučni naslovi emancipovanih ženskih listova odraz su toga nastojanja.

Jedno takvo naziranje o slobodi žene uzelo je krilato ime »emancipacija žene«. Ovo se naziranje temelji na materijalističkom shvaćanju života. Nije dakle ni čudo, da zastupa posvemašnju ravnopravnost muža i žene, protivno kršćanskoj nauci.

Evo nekih zahtjeva, koje iznose društva za emancipaciju žena:

1. Neka žena ima sva politička prava kao i muškarac. — Nama katolicima nije do toga, da se i katolička žena povuče u arenu političke borbe. Neki se katolički učenjaci, doduše, slažu u tome, da se i ženi ima dati pravo glasa, a ni Crkva se tome ne protivi. Ipak ona veli: Vršenje bilo kakvih političkih dužnosti i prava žene, kao i pravo glasa u javnom političkom životu, ne odgovara njenom naravnom cilju. Emancipovana žena nažalost bacuje sve glavne i prvotne ciljeve žene. Žena treba da se brine za obitelj i nastoji oko toga, kako će drugima duševno i tjelesno pomoći. To je njen prvi i glavni cilj. Politički život ženu u tome sprečava i, što je osobito zlo, pogibeljan je i za njezin vjerski život.

2. Žena neka bude jednako-pravna mužu na gospodarskom i socijalnom polju. — Pogledamo li

Poručujemo gospodi oko »Obrane«, da smo ponosni, što pripadamo katoličkoj Crkvi, zapadnoj kulturi i hrvatskom narodu. Taj naš ponos i naše uvjerenje došlo je do izražaja na euharistijskom kongresu u Benkovcu. Mi nismo krivi, što je to nekome bilo žao! Izjavljujemo, da nema sile, koja nas može učiniti izdajicama hrvatstva i katolicizma!

Napominjemo za one, koji to ne znaju, da je urednik »Obrane« dr Ante Mišura bio pokušao biti književnikom. On je u svoje vrijeme napisao i neuspjeli ep »Sudbina izdajice«. U njemu pjeva, kako je strahna i grozna sudbina izdajice, koga prezire svako.

Doista, teško je ne pisati satiru!

Benkovčanin

ska manjina. Kršćanska čitavim uvjerenjem i životom; ne samo imenom. Onda ćemo odmah uvidjeti, da na svom kršćanstvu počinjamo izdaju, kadgod kopiramo novopoganski svijet oko sebe. I kadgod se s njim društveno miješamo i asimiliramo. Mi danas moramo u izolaciju i u bojkot modernih običaja. Mi moramo danas, dosljedno i tvrdoglavo, i uz najveće žrtve, sve raditi protivno od onoga, što rade ljudi oko nas. Mi moramo stvarati novi svijet, novu kulturu, novo društvo, nove običaje.

Kršćanin može danas biti samo »čudak« i bijela vrana. Vjernik među bezvjerčima!

Naši dopisi

ZLARIN

MLADOMISNIČKO SLAVLJE

Još je jedan levita Gospodinov po prvi put prišao k oltaru Božjem. k Bogu koji razveseljava mladost. Još se jedno vječno kandido užeglo da izgara poput žrtve paljenice pred Bogom. Još je jedna mladenačka duša zanosom mladosti zapjevala »Slava va višnjih Bogu« i zapalila tamjan i miru.

Uz milozvučne zvukove naših zvona i šapat sinjega mora mladomisnik Miro Cukrov, uz blagoslov starih roditelja i ispraćajnih riječi sestre, pošao je u dugoj procesiji da prikaže Svevišnjemu svoju prvu nekrvnu žrtvu. Procesiju je pratila mjesna fanfara. Djevojčice u bijelo prethodile su procesiji i nosile uzvišene znakove svećentstva.

Na vratima okićene crkve mladomisnika je dočekala jedna djevojčica i izdeklamovala mu prigodnu pjesmu.

Mladomisnik je pjevao sv. Misu u dupkom punoj crkvi. Manuduktorka bio je zlarinski starina preč. don Ivo Bjažić, dekan stolnoga kaptola u Sibeniku.

Asistirali su mu vlč. gg. don Kreše Zorić i don Ivo Bareša, mladomisnikov drug. Preč. g. Leonard Hegeduš, dekan-župnik iz Bajmoka, održao je prigodno slovo, puno lijepih i uzvišenih misli.

Poslije sv. Mise bilo je slavlje u mladomisnikovom domu. Pravo katoličko i hrvatsko slavlje. Pale su mnoge zdravice: preč. Bjažića, vlč. Pavića, glavara sela g. Jurjeva, preč. Hegeduš, o. Turkalja, simpatičnog don Karla Somera koji je govorio na mađarskom, mladomisnikovog kolege časnog bogoslova Alfiera, pravnik Strelava, g. Zanimovića i drugih. Na kraju se mladomisnik očitio uzbuđen svima zahvalio. Proslavi je pristustvovao kao kum i načelnik općine Zlarin g. Ante Antić, poznati hrvatski industrijalac.

Poslije podne održao je blagoslov i time je ova lijepa svečanost bila završena.

Sretnom mladomisniku neka bude još sretniji put ka gori Gospodnjoj!

NOVE ORGULJE

Napekon poslije mnogo truda i rada, a nadasve velike poštovitnosti i nesebičnosti našega dragog župnika vlč. don Srećka Pavića, i naša lijepa crkva dobila je nove i moderne orgulje. Još 12. srpnja su prispijele, a ove sedmice završava se montiranje. Montira ih poznati i vrstan graditelj g. Milan Majdak iz Vrapča kod Zagreba, koji je svojim solidnim i umjetničkim radom na daleko poznat. Blagoslov i kolaudacija izvršile se na vrlo svečan način u nedjelju 7. t. mjes. Sam će preuzvišeni biskup g. dr fra Jerolim Mileta obaviti blagoslov za vrijeme svečane sv. Mise, a poznati naš muzičar mp. o. Bernardo dr Sokol kolaudaciju.

Pripreme su velike. Sibiški »Cecilijanski zbor« pod vodstvom svog odličnog maestra vlč. don Josipa Spanića pjevaće sv. Misu, a poslije podne mp. o. Bernardo dr Sokol i časna sestra Tarzicija Fosić održaće duhovni koncert na novim orguljama.

Orgulje su dobavljene doprinosima seljana i iseljenika. Opetujemo, žrtve su bile velike, ali Zlarinjanci se nisu pobjali. Neka im to bude na čast i diku!

Uvjereni smo, da će odbor i dalje naići na njihovo razumijevanje i da će se tako moći isplatiti i ostali neisplaćeni dio.

Zlarinjanac

VODICE

MLADOMISNIČKO SLAVLJE

24. srpnja rekao je naš mještani vlč. don Ivo Bareša mladu misu. Kao što je svaka mlada misa slavlje čitavoga mjesta, tako je bila i ova. Okićena crkva, mladomisnikova kuća i ulice najbolje svjedoče o tome. Preč svojim kućom, spremljen za sv. Misu, mladomisnik se dirljivim riječima oprostio od svojih roditelja. Nato su ga pozdravili djeca sa deklamacijama. Poslije toga se poyorka na čelu s Križarima uputila prama crkvi.

Iza zaziva Duha Svetoga, počela je sv. Misa. Kao manuduktorka služio je preč. don

ne bi lako povjerovao, da su to oko njege kršteni ljudi.

Mi se, eto, nalazimo, usred poganstva. Niti oko nas, u t. zv. »modernom svijetu«, ima kršćanske vjere niti kršćanskog morala. Praktični kršćani su manjina; sitna, neznatna manjina.

S tom činjenicom valja računati Dvije bi osobito konsekvencije trebalo odatle povući.

Treba braniti, imunizirati selo od ovog neopaganističkog duha. Ako se kršćanstvo još može očuvati kao većinska religija, to može samo u zemljama i među narodima, gdje je modernoj kulturi, ovakvoj, kakva je, u njezinim današnjim konkretnim formama, onemogućen ulaz u narodnu masu. Pustimo li mi današnju modu, današnji kino, današnji ples, današnje moderno shvaćanje životne sreće, braka i obitelji na selo, za nekoliko decenija ni selo više ne će biti kršćansko. Sva današnja kultura, i tehnička, mora, kad je pružamo selu, proći prije kroz jaku kršćansku retortu. Mora biti idejno i moralno filtrirana.

A, onda, mi se, gradski katolici, moramo pomiriti s tim, da smo manjina. To, po sebi, nije još ništa zlo. Kršćanstvo je po naravi svojoj vjera elite, a manjina lako može postati većinom, ako je svijesna i jaka. Mi moramo biti manjina, ali kršćan-

Što drugi pišu

Usred poganstva

Sarajevski »Katolički Tjednik« od 31. pr. mj. u svom vrlo lijepom uvodniku među ostalim piše i ovo:

»Subjektivni su osjećaji prema Crkvi u nas možda bolji nego na zapadu; ali praktični je život, — barem u gradovima, — objektivno gotovo isto tako raskršćanjen. U Zagrebu, Splitu i Sarajevu ne gledaju nas još raskolačenih očiju, kad ispred njih prolazimo u procesiji, niti se za svećenikom obaziru kao za kakvom mačkarom; no zato dvije trećine toga svijeta živi isto onako nekršćanski i poganski kao i u Parizu ili Marseille-u. Da tko zgodno prekrije ono nekoliko crkvenih zvonika, ja ne znam, po čemu bi čovjek stranac mogao pogoditi, da se nalazi među kršćanima. Šta bi ga na našoj ulici, u našoj restauraciji, na našem trgu, u našoj školi, na kakvoj našoj javnoj priredbi, u našim zabavnim lokalima, u konverzaciji naših ljudi, u našim običajima, nošnjim, moralu, podsjetilo na Boga i na Evanđelje? Ništa. Da iznenada uskrse kakav rimski poganin i nade se među nama, iznenadila bi ga, sigurno, naša tehnika, ali naš moralni život ne bi. On bi vidio, da su naše scene, naša kupališta, naši plesovi, na vlas slični onima iz vremena najgore rimske dekadence. Naprotiv, da među nas dođe kakav sredovječni vjernik, taj

